

EXERCITATIO
IN MALACHIAE 3, 1.

DE

DUOBUS ANGELIS
ET SELECTOS

V. AC N. FOEDERIS
TEXTUS HUC PERTINENTES,

CUM

PARERGIS

IN MALACH. 1, 11.

ET

BIBLICAM HISTORIAM

DE

S. PATRIARCHA ABRAHAM.

§. I.

DE ANGELO PRIMO.

Hoc Prophetæ oraculum perspicuum ^{Primus} sermonem reddit de duobus (non ^{המלאך} natura, sed officio) ^{Angelus est} מלאכים *Angelis*, ^{S. Joannes Ba-} quorum inter se & characteres & munia ^{prius.} haud parum distant. Primum *Angelum*, ^{prista.} five *legatum* (ita a rad. ^{לאך} dictum) esse Joannem Baptistam, luculente affirmant *Matth.* 11, 10. 14., *Marc.* 1, 2., *Luc.* 7, 27.. Et quis Recutitorum insanis naeniis ac commentis, aut captiosis Ant. *Collins* & Sam. *Parvisb.* offuciis illectus, Evan-

▲

Evangelicae huic veritati ausit obstreperere? Conf. *Tertull. Lib. adv. Judaeos edit. Commel. pag. 101.* Dum vero in locis parallelis, *Mal. 3, 1. & Matth. 11, 10.* personarum mutatio occurrit, ad enalagen hoc refertur. In *Propheta* Christus ipse loquitur, in *Evangelista*, Deus Pater ad Filium; vaticinii autem sensus est: Ecce ego mitto adhuc unum legatum & Prophetam *Matth. 11, 10.* & tum *Statim, h. e., post sex menses Luc. 1, 36.* nascetur Messias.

Censent Talmudistae primo *Angelo* denotari מלאך המות *Angelum mortis*, aliumve coelestem genium, secundo indicari שכינה sive ineffabilem divinae Majestatis praesentiam, quae denuo per *Urim & Tummim* dignetur respondere; sed haec sublesta effugia sunt, literae repugnantia, nulloque sacrae aut profanae historiae fundamento suffulta.

A Salvatore Elias dictus.

Hic S. Praecursor in *Spiritu & virtute Eliae Luc. 1, 17.* Jesum antecessit. Quinimo hunc praenuntiatum *Eliam* re ipsa advenisse, & S. Joannem esse, eundemque ad praeparandam viam ante Deum hominem *legatum* Christus discipulos suos *Matth. 17, 20.* edocet, conf. *S. Chryf. hom. 10. in Matth. 3. c. edit. Antv. tom. 2. pag. 41.* ubi perelegans & pia S. Joannis vitae descriptio habetur.

Ju-

Judaei
mate exi
reverfun
corpore
abfimi
quod Lam
quam p
mat, doc
R. Heb
missi fu
idem d
garunt:
is respo
tim & v
ex hur
nae d
Malacbi
El
es, &
atrum
& ve
elem
herod
de offe
B. A
incu
multit
de affe
o in p
conf. J
taris
um

Judaei ex suo metempsychoseos dogmate existimant *Eliam* ipsum, in terras reversum, Messiam praecedere, in alio corpore, priori in cineres redacto non absimili. conf. *Kimbi in Malach. 4, 5. apud Lamy Harm. edit. Ven. pag. 101;* sed quam parum hic inter Judaeos conveniat, docet *Carpz. in notis ad Schikard. 7. R. Hebraeorum edit. Lips. pag. 452.* Qui missi fuerunt *ex Pharisaeis Joann. 1, 24.* idem de *Elia Thesbite* opinati, interrogarunt: *Elias es tu?* hoc sensu Joannes respondit: *non sum Elias.* Spiritu enim & virtute tantum alter *Elias* fuit, & ex humilitate Synedrio denuntiat aliud *Isaiae* de se vaticinium, quin praesens *Malachiae* neget.

Elias & *Joannes* uterque magni vates, & collapsae inter Judaeos avitae patrum religionis restauratores. Cinctura & vestis utriusque fuit eadem. *Jezebelem* & *Achab* *Elias*, *Herodem* atque *Herodiadem* *Joannes* libera increpatione offendit *Conf. Gaudent. Brix. Ep. Tom. 7. B. PP. pag. 44.* Ambo loca vasta & inculta procul a profana hominum multitudine habitarunt. Eodem numine afflatus, eodemque divini honoris zelo in peccatores fuit uterque accensus. *Conf. S. Hier. in Matth. 11.* Et in Ss. literis quis insolitum dicet, defunctorum nomina iterum hominibus certis de

Ex
Analogia.

de causis e. g. ob similitudinem aut typum impertiri? Haec satis illustrantur *Isa. 1, 10.*, *Fer. 30, 9.*, *Ezech. 16, 46. 48.*, *Ose. 3, 5.* Sic etiam *4. Reg. 9, 31.* vocatur *Febu Zambri. Matth. 5, 22.* *Infernus* dicitur *Gebenna* a *גַּי בֶּן הַנְּס* *Vallis filii Hennom, Conf. Jos. 15, 8 & 18, 16. Apoc. 11, 8.* *Roma* gentilis appellatur spiritualiter *Sodoma & Aegyptus.* Quidni *Joan. Elias* nuncupari potuerit, cum Hebraei ipsi *Eliam* Prophetam ob zelum Domini, *Phinees* nomine celebrent? dum alias profani saepenumero nomina: *Achilles, Augustus, Hercules, Tullius,* ob similitudinem excellentiae alteri cuidam attribuunt, nemo litem movebit; eccur vero haec tropologia in Ss. Script. displiceat?

Vaticinium
Malachiae
conjunctum
Isa.
40, 30

S. Marcus 1, 2. 3. utrumque oraculum contexens in *S. Joanne* adimpletum differit. Et Angelus Domini ut primum *Joannis* nativitatem nuntiat *Luc. 1, 17.* idem *Zachariae* significat, ad quod *V. 76.* in suo alludit cantico. A *Malachiae* vero tempore nullus omnino *המלאך* quem metatoris instar *S. Joannes* praecessit, viamque apparavit praedicatione baptismi poenitentiae & regni coelorum jam proximi *Conf. Nicol. de Clamengis de fructu erem. Tom. 8. B. PP. pag. 613.*

Cit.

Cit. *Isa.* 40, 3. manifeste Praecursor Domini praedicitur, non vero, ut inepte *Parvisb* comminisci audet, solatium Israel ex Babel reducis, ac postea referta ejusdem felicitas; Cum enim Judaei ab exilio iter ad desolata patriae arva instituerent, Prophetae simul cum iis degebant, & nemo horum in deserto praedicandi munus obivisse legitur, quae igitur illa tum temporis *vox clamantis in deserto fuerit?* An Pharisei (Legati) Joannis responso acquievissent, si Isaiae oraculum pridem jam suum habuisset eventum, aut alio in significato potuisset accipi? V. 9. subditur: *dic civitatibus Juda: הנה אלהיכם Ecce Deus vester,* utique *עמואל Emmanuel. conf.* sequentia de *adventu Domini Dei, de mercede, de Pastore,* quae cuncta *Apoc.* 22, 12. Christus J. sibi attribuit.

Certe in typo ac opere ipso S. Praecursor viam Domini paravit. Natus enim ex matre annosa & hucusque sterili ostendit, partum ex *למה Virgine* Conf. *Isa.* 7. omnipotentiae divinae vires haud excedere. Arbitratur S. Ambros. *Serm.* 1. de *Nativ. S. Joannis,* non sine mysterio accidisse, ut Joannes, qui V. Testamenti figuram gerebat, senis mulierculae frigido sanguine nasceretur, Dominus autem, qui regni coelestis Evan-

S. Jo-
annes
parat
viam
Domini.

§e-

gelium praedicavit, ferventis Juvenulae flore progredere. Praedicavit poenitentiam omnibus, salutis monita Pharisaeis, Sadducaeis *) Publicanis, Militibus, turbis largiebatur. Praeconceptam arrogantium Judaeorum refutabat opinionem, qua se solos esse legitimam Abrahae prolem gloriabantur, ad quam pertineat regnum Dei. Indefinenter fidem in venturum *שילה* Conf. Gen. 49. excitavit. Erat *lucerna ardens & lucens* **) fervore charitatis, doctrinae effi-

*) Quisquis malitiam & lethiferas Pharisaeorum, Sadducaeorum, & Scribarum criminationes nonnihil perpendit, quomodo mente bona non accesserint ad Joann. Baptismum, sed *consilium Dei spreverint in semetipsos, non baptizati ab eo* Luc. 3, 30. quinimo S. Praecursorem diffamarint *Matth. II, 18.* a Daemonis operatione tam austeram illum vitam vivere, ac insuper virulentis dogmatis suis *Matth. 3, 9.* populum a Baptismo poenitentiae abduxerint, non potest non concludere adversus pseudocriticos, miserosque sciolos, quam merito haec Satanae, *Serpentis antiqui instrumenta, progenies viperarum* ab illo dicta sint, quo etiam postea nomine eos Salvator insigniit *Matth. 12, 44.* In his profecto diaboli filios *Joann. 8, 44.* se probarunt, dum hujus regnum contra Dei regnum statuminare moliti sunt.

**) *Joann. 5, 35.* ita depraedicator, quia *non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine, nempe Christo, qui erat lux vera* *Joann.*

efficacia, praedicatione veritatis, atque mirabili vitae sanctitate. Eo tandem S. Praecursoris potissimum legatio spectavit *Luc. 1, 17. ut convertat corda Patrum in filios & incredulos ad prudentiam justorum, parare Domino plebem perfectam. ***)*

Matth.

I, 8. 9. Joannes itaque Christum praecessit, ut lucerna solem aut diem, quo exorto lampas extinguitur, & Joannes, Christo hominibus manifestato, occiditur. *Conf. S. Chrys. hom. 28. in Joann. edit. Antv. pag. 52. ut omnes multitudinis animi ad Christum converterentur, neque amplius circa utrumque eorum scinderentur sententiae...* Voluerunt Judaei ad horam exultare in luce ejus, *Joann. 5, 35.* Aliquantisper scil. applausere Prophetiae Nationi redditae, ac initio cum mirifica laetitia ad virum doctrina & sanctitate inclytum confluerunt, sed ut primum libere Judaeorum increpuit scelera, ac Jesu C. testimonium perhibuit, pro levitate & insigni nequitia sua ipsum coepere aspernari, & ut *Lamy in Harm. pag. 106.* existimat, primi in vincula conjecerunt.

***) Sicut Elias *Eccles. 48, 10.* Christi Judicis in secundo adventu praecursor erit, ita S. Joannes *Redemptoris* in adventu primo tunc impendente praeco declaratur. Fuere tum Judaei in varias Pharisaeorum, Sadducaeorum, Essenorum &c. sectas divisi, moribus ac dogmatis immane inter se dissidentes. Illos velut & Samaritanos Messiam pariter exspectantes, in Christi Jesu cognitione erat adunaturus, ceu oves dispersas sub uno pastore: sicque pa-

Et te-
stimo-
nium
de Chri-
sto per-
hibet.

Matth. 3, Joann. 1, & 3. Invidete de Christo testatur. Affirmat, se scire, Jesum esse Messiam, non ab experientia, hausta ex perspectis Jesu vita, operationibus & prodigiis, collatis cum veterum Prophetarum oraculis, aut ex convictus habita societate cum Jesu. *)

Non

cem senes inter ac juvenes, *Patres & Filios*, opinionum, rituum, & morum dissimilitudine turbatam componens, & *incredulos*, immorigerosque *filiis ad prudentiam justorum*, i. e. ad veram sapientiam, qua aut viri justi piique inclarescunt, aut quae ad veram justitiam callem sternit, convertet. Praeterea sua effecit praedicatione, ut Judaei, *fili* legem non carnali, sed sensu spiritali intelligerent, quemadmodum *Patres* eorum, Moses & Prophetae, cumque hac spiritali intelligentia *cor Patrum* ad *fili* ac vicissim &c. convertitur, dum fide unanimi in Jesum Christum credentes, ceu Redemptorem Israel totiusque mundi, salutarem Evangelii doctrinam reciperent, ac Judaei tum viventes rectam Patrum suorum fidem amplecterentur. . . . Si Joannis praedicatione etiam tam optatos, largosque fructus non tulit; nihilominus de eo posset dici *Marci 9, 12.* *Αποκαθιστα πάντα & Luc. 1, 17. επιστρέψαι καρδιασ πατερων*, quia hunc in finem peregit omnia. Alias similia vocabula persaepe fortem conatum, & indefessam denotant operam. *Conf. Marc. 9, 12. 13. & 2. Thess. 2, 4.* & haec hermenia ex sacris & profanis auctoribus relucet.

*) Non meretur responsum impia & blasphema *Alb. Rad. de Passeran* criminatio, Christum

Non ex praeconceptis opinionibus aut persuasionibus ob sanguinis conjunctionem, ullamve antea consuetudinem, sed divina revelatione edoctus... Viri hujus tam egregii verax & summi momenti fuisse testimonium omnia rerum adjuncta comprobant. Austeram sui abnegationem, voluptatum, honorum, opum, & omnium mundi vanitatum con-

& Joannem post habita in Aegypto studiorum commercia, unanimi strophā ita secum decrevisse, ut *Hic* prius in deserto vitae maceratae insolito rigore omnes in sui raperet admirationem, *Illum* postea ceu Prophetam longe majorem adventurum, praediceret. Ita sine ulla adducta ratione filio iniquitatis libet blasphemare. Nullibi profecto ullus suspicioni locus datur; nam si Zachariae senectus, officium sacerdotale, bona apud omnes aestimatio, encomia illius Evangelica, sicut & Elisabeth character perpendantur, liquet, impossibile fuisse, conjuges hos fraudis aut mendacii in tam arduo negotio voluisse aut potuisse esse architectos... Sique status, conditio, aetas & adjuncta singula personarum Joseph, Mariae & Jesu simul conferantur, quibuscum fraudulenta illorum praecedere debuisset collusio, quis non luculenter cernit, illos omnes ad tam inexpiabilem & periculosissimum dolum fuisse incapacissimos. De hoc legi meretur *Willh. Bell: Untersuchung der Göttlichen sendung Joannis des Täufers, und Jesu Christi.*

contemptum semper prae se tulit. **) Phariseis, Sadducaeis, Herodi cum vitae dispendio ingrati denuntiat veritatem. Ecquid ad dandum hoc Jesu testimonium S. Praecursorem impulerit, nisi veritas & religio?... In magna sui aesti-

**) Multi, quibus nihil in Sanctis Ss. Script. placet, sed omnia illorum gesta carpenti libido incessit, Bibliomachi, infenso ac inimico animo S. Joannem cavillantur. Hi Sanctum vitae Timoniae, imo *Μισανθρωπίας* accusant, & amictus rigorem, inediaeque *Luc. 1, 80.* & *Matth. 3, 4.* vehementer spernunt; verum tam asperum vitae genus extraordinario praeconi, morum reformatore, Christi prodromo, qui alias *signum fecit nullum*, *Joann. 10, 41.* erat apprime necessarium, scil. ut tam castigata vitae norma cum severis poenitentiae exhortationibus conjuncta, & veterum Prophetarum durae vitae aemula populi attentionem excitaret, verbo & exemplo dignos poenitentiae fructus ostenderet, & auctoritatem sibi conciliaret, omnibus tunc ad perniciem morum profligatis & perditis, quod patet ex Novo Testam. & Josepho Flav., qui abominandas tunc Judaeorum malitias fuisse transcripsit, quas forsitan gentiles erubere... Permultae adhuc causae sunt, quae alterum hunc Eliam in locis solitariis & incultis detinere, & a licitis etiam vitae commodis abstraxere: harum plures non spernendas exhibet *Cl. Kroll in Hist. Evang. edit. Salis. pag. 241.*... Quid *desertum, locustae, mel silvestre* elucidamus ad lit. S. Evang. ex Ss. PP.. Nec sine utilitate veteres scriptores consultum imus: e. g. *Aelian., Aristoph., Diod.*

aestimatione (etiam posthuma) ***)
 quam virtus illi & sanctitas peperit,
 semper humilitatis & eremi cultor per-
 stitit, verbo & exemplo ad verae pie-
 tatis studium omnes accendit. Et vir
 tan-

Diod. Sic., Plin., ut & ephemerides virorum,
 qui plagas Orientis perlustrarunt. Mirabilis
 in h. l. Evang. commentatio est *Centuriat. Magd.*
Cent. I. lib. I. c. 10. edit. Bas. pag. 358.
 Haec si subsisteret, quid de *deserto*, ubi saepe
 Jesus orationi vacavit & pernoctavit, quid
 de *jejunio* dicendum foret? Placet quidem Jo-
 annis blanda de Agno Dei & fide doctrina,
 sed vita ejus, & oratio de poenitentia ac di-
 vino judicio aliquantum horrida displicet.
 Amant illud dulce compendium, quod illis,
 quomodocumque vivant, audax in Chri-
 stum fiducia, & imputata ejus justitia submi-
 nistrat, ut ita, velint nolint superi, sine luctu
 consolationem, sine poenitentia veniam, sine
 obedientia securitatem ac salutem sibi aliisque
 certissime polliceantur.

***) *Joseph. Antiq. 18, 7. edit. Franc. pag. 526.*
 de S. Joanne scribit: *Apud Judaeos autem fuit*
opinio, justa ultione numinis deletum Herodis
exercitum propter Joannem, qui Baptista co-
gnominatus est. Hunc enim Tetrarcha necavit
virum optimum Judaeos excitantem ad virtutum
studia, & imprimis pietatis ac justitiae, simul-
que ad Baptismi lavacrum, quod ita demum
Deo gratum aiebat fore, si non ab uno tantum,
alterove peccato abstineant, sed animis per ju-
stitiam prius mundatis, addant & puritatem
corporis. Quis hic Josephum de superstite
etiam post fata Joannis aestimatione suspe-
ctum reddat?

tantus, tamque singularis gravissimam de Messia quaestionem dirimit, quem Prophetae tam diu praenuntiarunt, cujus adventum natio universa avidissime praestolabatur, qui futurus erat Rex Israel, Salvator, & regni aeterni fundator: *Messiae*, inquam, adventum in lucem veritatis protulit, cujus vel brevi tempore sustinere personam, nemo, quantumcunque versipellis & astutus valuerit. Cogitentur historiae de Pseudo-Messiiis Judaeorum e.g. de *Bar Cocebba*, *Schlomo Molcho*, *Schabbathai*, *Zevi* &c... Certe solus S. Joann. character propheticus omnes elidit obloquentium incredulorum calumnias. Ostendit Messiam, praesagiit Christi mortem, adventum Spiritus S., quis unquam entusiastia tot, tamque sublimia potest concipere?

Anti-
logia
appa-
rens
hoc te-
stimo-
nium
non
con-
vrat.

Matth. 11. S. Joannes in vincula ductus per discipulos Christum interrogat: *Tu es, qui venturus es, an alium exspectamus?* Quam sincera Evangelistarum fides? dum supradictum recensent testimonium adeo disertum, simul etiam obortum haud silent dubium; Verum S. Joannem de Jesu Christo dubitasse, nunquam ex hoc loc. evincunt increduli. *)

Re-

*) *Tertull. adv. Marc. 4, 18.* Joannem reipsa dubitasse scribit. *S. Hier. & ex hoc V. Beda lib.*

Recte multi ita interpretantur : Sciebat Praecursor Christum, quem baptizavit, ac digito commonstravit, his in terris versari; cum postea vinctus esset, rumor ad ipsum de magno quodam Propheta, qui tot in Galilaea miracula patrasset, etiam pervenerat, vere igitur voluit rescire, utrum hic Thaumaturgus

lib. 2. in *Luc.* loc. hunc exponunt de descensu ad limbum Patrum, & Messia ibidem inferis annuntiando; sed prior sententia Praecursori, Evangelio, magnificisque Jesu de Joanne praeconiis adversatur, & altera opinio aliis Ss. PP. nequaquam placet, nec cum Jesu responsis videtur consonare... Putant nonnulli, S. Joannem de Jesu missione coepisse ambigere, eoquod se minus comprobaret potentem terrenum principem, qui Judaeos ex Romanorum servitute, & Joannem in libertatem e vinculis assereret, quam quidem praeconceptam Joannis, sicut & Judaeorum, imo Apostolorum opinionem fuisse putant de regno Messiae, ejusque felicitate. Tandem quidam censent, Joannem, ejusque discipulos subiisse admirationem, cur Jesus editis tot ubique prodigiis non Praecursorem suum, omni beneficio ac defensione dignissimum, ex hostium manibus ereptum iret, & hac interrogatione autumant, S. Joannem Jesu opem implorasse; verum utraque recentiorum sententia, quidquid acuminis praeseferat, merito displicet; nam S. Joann. Spiritu S. repletus prae cunctis characteres Jesu novit, quem ceu Agnum Dei pro mundi peccatis, immolandum esse praedixit. *Conf. Sixt. Sen. B. S. edit. Franc. pag. 528.*

gus ille esset, quem ad ripas Jordanis tinxerat, Propheta, seu *שילה* venturus; sed verius plures ita censent: Cum S. Joann. adverteret, discipulos suos in fide Messiae adhuc nutantes, & aliqua etiam invidia ex stupendis Jesu prodigiis laborare, dum Joannes nullo profus signo clarebat, scil. ut hac agendi ratione evidens discrimen Praecursorem inter & Messiam ipsum pateret; ante necem suam huic discipulorum suorum infirmitati cupiens mederi, illos ad ipsum Servatorem legavit, ut suo nomine interrogantes, veritatem compertam haberent, illique porro adhaerent, ceu vero Messiae; ergo non fui, quod foveret, dubii amoliendi gratia, legationem instituit, sed ut fluctuantes discipulorum animos in fide Christi corroboraret. *Conf. Matth. II, 6. & 14, 12. S. Chrys. hom. 27. in Matth. II. cit. edit. tom. 2. pag. 377.*

S. Jo-
annes
maxi-
mus in-
ter Pro-
phetas.

*Matth. II, 11. Non surrexit inter natos mulierum major, Joanne Baptista. *)*
S.

*) *Qui autem minor est in regno coelorum, major est illo. Qui cum Deo regnant Ss. Angeli & coelites, ad beatissimum Dei aspectum jam admissi, Joanne viatore, adhuc in praelio constituto, qui ad regnum illud contendit, sunt praestantiores. Ss. PP. non pauci existimant,*

S. Lucas id praerogativae declarat, 7, 28. dum addit: *Propheta*. Theopneustivatis dignitas ex ministerio dependet; Veteres Prophetae Christum lapsu temporum adfuturum praedicebant; S. Joannes vero Christum intuitus est, baptizavit, & circumfusae turbae monstravit. Comparatur cum V.T. Sanctis, quos inter eminebant Ss. Prophetae, & tantis extollitur laudibus, ut Judaei tantam Praecursoris dignitatem edocti, intelligerent qualis, quantusque ille esset, cui testimonium perhibuerat. Haec illustrata vide *in S. Cyp. ep. ad Juba. circa finem nobis pag. 186. edit. Paris.*

Joann. 1, 21. Legitur: *Propheta es tu? & respondit: non.* Hic S. Joannes inficiari videtur prophetam se esse. Verum in fonte est artic. demonstr. quem latinus interpres omisit: signanter
 S. Joannes se Prophetae haud negat.
 fa-

mant, quod Servator h. loc. seipsum modeste Joanni anteferat. Scil. ille, qui Joanne minor est, tum aetate, cum fama hominum & aestimatione Judaeorum, Jesus Christus major est illo virtute, potestate, majestate, claritate & divinitate... Judaeis persuasum erat, inter Prophetas Mosen summum esse, sed Evangelica doctrina tradit, S. Joannem Prophetis cunctis praecellere; nihilominus, consideratis omnibus, S. Joannem infinite a Christo superari, imo minimo Jesu discipulo officii dignitate haud esse parem, consequitur.

Sacerdotes & Levitae sciscitantur, an ille esset eximius ille Propheta, quem Deus *Deut.* 18, 18. pollicitus est, quemque natio tum temporis unice anhelabat, adfore, ac populus praesertim S. Joannem esse existimabat *Luc.* 3, 15. Non igitur Joannes repugnat *Zachariae*, qui cecinit: *Tu puer Propheta &c. nec Christo*, qui eum depraedicat *plus quam Prophetam*. Scil. Propheta erat Joannes, sed non ille, de quo mota quaestio.

Textum hunc Christianis objicit *Abmed filius Zin Alabedin Persa Asphabensis in lib. inscripto: Politor speculi*, cui doctissimus Quadagnola *in Apol. pro Christ. relig.* invictis respondet argumentis, quomodo perpensis Prophetarum conditionibus, Joannes dici potuerit Propheta, attentis vero aliis ex humilitatis affectu se talem esse, potuerit negare.

Prophetarum
& Lex
usque
ad Joannem.

Legis Mosaicae & Prophetarum omnium typi & vaticinia Christum promissere, & diversis adumbrarunt figuris usque ad S. Joannis praedicationem, qua manifeste apparere coepit *Christus finis legis ad justitiam omni credenti Rom.* 10, 4. *) Eundem loc. Christianis objicit
cit.

*) *Ab hoc tempore regnum coelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Dedit S. Praecursor primus signum praedicatione sua, & quasi vexillum ad rapiendum coelorum regnum erexit:
nunc

cit. *Abmed*, ajens, in Evang. tamen
 postea adpromitti Prophetas & scribas.
 Celeberr. Guadagnola respondet, Pro-
 phetas κατ' ἐξοχην illos tantum dici, qui
 summum Incarnati verbi mysterium,
 excellentissimum Dei O. M. promissum,
 ex quo universa profluunt bona, prae-
 nuntiarunt; Joannem ideo, prosequi-
 tur, inter Prophetas esse ultimum, qui
 in Christum J. digitum intendens, dixit:
Ecce Agnus Dei &c. dum postea Christus
 Prophetas a se missum iri, asseverat, no-
 men Prophetae latiore sensu capiendum
 putat, scil. pro viris, qui Spiritum qui-
 dem propheticum habituri sint, sed
 non arctiore sensu ac significatione dici
 amplius Prophetae possint, cum ines-
 fabile illud bonum jam hominibus esset
 datum.

§. II.

DE SECUNDO ANGELO.

Hic Angelus vocatur הארון *Dominus* Ange-
Psal. 110, 1. Gen. 48. המלאך הגואל lus se-
An- cundus
 stus est.

nunc illud a magno hominum concursu, quasi
 vi & eruptione facta, invaditur, cum olim
 pauci ad aeternam contenderent felicitatem.
 Et qui a regno hoc alieni videbantur gentiles,
 Publicani, meretrices & peccatores in illud
 irruunt, illudque rapiunt, Judaeis regni haere-
 dibus culpa sua & ignavia extorribus.

Angelus redemptor. Job. 33, 23. מלאך
Angelus intercessor. Isa. 63, 9. מליץ
Angelus divini vultus. Jud. 13, 18. פני
 ע' *Isa. 9, 6. פלא admirabilis.* Praeci-
 pue hoc loc. dicitur מלאך הברית *An-*
gelus foederis, quia non solum in Sina
 legis Mosaicae foedus cum populo Is-
 rael icere dignatus est, sed etiam in ple-
 nitudine temporis cum omnibus terrae
 nationibus Evangelicae gratiae *foedus*
novum, foedus pacis, pactum sempiter-
num voluit pacisci *Conf. Isa. 42, 6. Jer.*
31, 31., Ezech. 37, 26., Hebr. 8, 8.

De hoc *Angelo foederis* diversa Ju-
 daeorum est sententia. Aevo *S. Hiero-*
nymi, conf. in Malach. 3. verba refere-
 bant ad Messiam, quem sicut olim, ita
 & nunc expectant (Elia Thesbite pro-
 dromo) venturum. Moderni vero Ju-
 daei intelligunt de ipso Elia, quia zelo
 zelavit foedus circumcisionis. Hodier-
 nis moribus quoties puerum circumci-
 dunt, fellam pariter Eliae adornant,
 putantes, Spiritum Eliae praesentis an-
 te faciem pueri circumcidendi praecire,
 pro circumcisionis pacto zelantem, sed
 apage putidas Judaeorum fabellas!

Venit
 in tem-
 plum
 suum,
Luc. 2. a V. 22. Tulerunt illum in
Jerusalem, ut sisterent eum Domino. Si-
stitur in Templo Sancto suo Dominus tem-
 pli,

pli, Deus verus, qui solus templum suum, in quo adoretur, habet. *Conf. S. Athan. de comm. Ess. P. F. & Sp. S. edit. Col. pag. 255.* & inde factum est, ut major esset gloria domus istius novissimae, quam primae *Conf. Agg. 4.* Hanc templi Zorobabelici maximam gloriam & praerogativam, consolationem Israel, Jesum viderunt conspicui pietate Simeon (Talmudicis etiam tabulis celebratus) & Anna, quorum jubilis haud dubie omnium aures arrectae sunt, simul & oculi, animique in Jesum conversi; nam *Anna loquebatur de illo omnibus, qui exspectabant redemptionem Israel v. 38. & postea erat docens quotidie in templo. Luc. 19, 47.*

Esto, veros Messiae characteres ac munia *) Judaeorum multi superbis ab-

re-

Christus de-
sidera-
tus in
primo
adven-
tu.

*) Judaei bene gnari, in lege Israelitis morigeris referta terrenae felicitatis sponderi praemia, aperte concluderunt, vitae praesentis bona peculiariter divinae clementiae esse testimonia, aerumnas autem semper a vindice Deo peccatoribus infligi. Unde sicut principes eorum ac duces Moses, Josue, David, Salomo, Machabaei in coeptis suis ferè semper prospera fortuna usi sunt, ita quoque sublimitate, splendore, ac fortuna omnibus retro principibus ac regibus Messiam suum putabant superiorem. *Percrebuerat oriente toto vetus & constans opinio, esse in fatis, ut eo tempore Judaea profecti rerum potirentur. Conf. Suet. in Vespas.*

Va-

repti praejudiciis non perspexerint; ardentissimis tamen votis omnes Salvatorem expectarunt, ceu desideratum nationibus cunctis, quod exprimitur *Gen. 49, 10.* *Isa. 2. & 60.* & concinne *Agg. 2, 7.* הפצ'ים & מבקשים חמדת כל הגוים *desiderium omnium gentium & Mala. 3, 2.* quem quaeritis & desideratis.

Terribilis in secundo

C. 3. v. 5. Manifeste denotat adventum Christi ad excidium Jerosolymae, ubi gravissima sceleratis ultio intentatur, illa vero Jerusalem vastitas extremi iudicii typus est. Et hunc *diem Domini magnum & horribilem* verus Elias praec-

Vaticinia quaedam de regni Messiae tranquillitate, felicitate, & omnis generis ubertate (certe non carnali) ad literam, quae occidit, intellexerunt. Populus ut primum signa Jesu aspexit, turbam multam cibo reficientis, illico regem illum sibi eligere decrevit; nam tanto sub duce non nisi opes, emolumenta, victorias de Romanis sibi poterant adpromittere: de hoc perdocte differunt *Johann. Jortin von den Vorurtheilen der Juden und Heiden, und Geschichte der drey letzten Lebensjahre Jesu Lib. I. C. I.* Sola vero Praecursoris vita aspera & concio Judaeis potuit testatum facere, quod nullum mundi Monarcham praenuntiaret. Et hodierni Judaei quam impense adventum Messiae, qualem ipsi quidem describunt, & cupiunt, indies precentur paradoxis orationum formulis, ne impatientia servitutis & odio contra Christianos illum videantur optare, erudite docet *Will. Schikard. in Jure reg. Heb. pag. 462.*

cedet, quem nonnullae graecae & arab.
 editiones hoc loc. *Thesbiten appellant.*
Conf. Eccles. 48, 10. Matth. 17, 11. Do-
roth. Tyr. Ep. in Syn. de vit. Propb. B. P. P.
Tom. 2. pag. 157. & Tom. 5. pag. 204.
Julian. Pom. Archiep. Tol. c. Judaeos.

Non solum Judaeorum sacerdotes, ^{Purga-}
 Levitas & doctores emundaturus, ^{bit Fi-}
 erudiit, ac reprehendit, sed etiam ^{lios Le-}
Act. VI.
 6, 7. verbo Domini crescente *multa tur-*
ba sacerdotum obediebat fidei. Praecipue
 in Lege Evang. sacerdotes, *Angelos*
Domini Mal. 2, 7. ut evangelizandi offi-
 cio rite fungantur, ceu idoneos mini-
 stros ac misteriorum Dei dispensatores,
 charismatis & variis exornat gratiis. Non
 igitur hic tantum Levitae & Judaici sa-
 cerdotes, quorum Sacrificia prorsus
 abolenda, intelligi queunt, sed novi
 foederis sacerdotes, Apostoli, eorum
 discipuli atque successores.

Civitate & Sanctuario Jerusalem dis-
sipatis, vastitate, statutaque desolatio-
ne Dan. 9, 26. Sedebunt filii Israel...
sine sacrificio, & sine altari, & sine Epbod,
& sine Theraphim Ose. 3, 4. ergo non Aa-
 ronicum, sed Ecclesiae, quae est nova
 Sion Dei, Sacrificium notatur, & hoc
 Domino placebit. Si enim a *diebus saecu-*
li Sacrificia Noe, Abrahae, Melchise-
 dech, umbrae tantum & typi, divinae
 benedictionis redundantiam toti familiae,
 imo

Place-
 bit Do-
 mino
 Sacrifi-
 cium
 Juda &
 Jerusa-
 lem.

imo terrarum orbi impetrarint, quantum non placebit Sacrificium Christi, veritas & antitypus. *Conf. Apoc. 13, 8.*

§. III.

PARERGA IN MALACH. I, II.

I.

Mal. I, II. Praedicitur Sacrificium quoddam, abrogato Judaico, a gentibus in omni loco offerendum.

Legis, sacerdotii, & Levit. sacrificiorum finem Prophetae complures praefagierunt: de his *conf. lib. Testimoniorum adv. Jud. inter opera S. Cyp. edit. Par. pag. 344.* ubi plane cumulateque S. P. complectitur *divina magisteria, quibus nos Dominus erudire & instituire dignatus est. . . cit. v. Sacrificia Legis rejiciuntur: מנחה לא ארצה מידכם Vulg.: munus non recipiam de manu vestra: subditur, ab ortu solis usque ad occasum magnum fore Dei nomen בגוים in gentibus, ac in omni loco nomini ejus oblatum iri מנחה טהורה Oblationem mundam, quia magnum erit nomen Dei in gentibus. Igitur venit hora, & nunc est quando veri adoratores adorabunt Patrem in Spiritu & veritate Joann. 4, 23.* Non externis tantum ritibus, typicisque Sacrificiis, sed Sacrificio quodam V. Legis ceremonias implente, & oratione, cultuque spirituali.

II.

מנחה טהורה (vel a rad. arab. vel ab heb. נחה) OBLATIONEM MUNDAM, peculiare esse Sacrificium, & a precibus, votis, caeterisque religionis officiis distinctum esse, constat.

Haec quidem late sumto nomine sacrificia audiunt; verum Ss. literae id genus sacrificia semper cum adjuncto significant e. g. *Psal.* 4, 6. זבחי צדק *Sacrificia justitiae.* *Psal.* 27, 7. זבחי תרועה *Sacrificia vociferationis.* *Psal.* 50, 14. זבח תודה *Sacrificium laudis;* sed novum sacrificium, quod Judaicis successurum sit, designatur; nam spiritualia haec sacrificia jam ab orbe condito, & postea a Judaeis olim & nunc esse frequentata, haud dubium est. Male igitur *Targum Jonathan* hoc oraculum transfundit & ad preces inflectit. Haec מנחה dicitur טהורה *Oblatio pura;* ergo bona hominum opera non sunt, quantalibet enim sanctitate praefulgeant mortales, semper ex Adversariorum opinione, impura ac lethali culpa infecta sunt: dumque non in uno mundi angulo, sed per universum orbem offerenda praedicitur, nequit esse cruentum Crucis sacrificium, quod Jerosolymae tantum peractum est

III.

Insigne hoc vaticinium incruentum Sacrificium Corporis & sanguinis Christi in Eucharistia denotat.

Nullum aliud sacrificium externum ac visibile, quale hominum natura exigit *Conf. Trid. sess. 22, c. 1.* ostendi potest. Hoc in omni loco, *a solis ortu usque ad occasum* Deo offertur. Hoc Christus in suprema coena obtulit, & in sui commemorationem ab Apostolis fieri mandavit. *Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem.* Haec una oblatio illa, quae nulla indignitate, nulla offerentium malitia potest inquinari. Idem Sacrificium, quod in Cruce fuit oblatum, in Missa peragitur. *Conf. Lindan. Panop. Evang. Lib. IV. cont. Vannium: est etiam unus utrinque sacerdos: conf. Cat. Trid. pag. 231. edit. Bass. . . dum Sal. Glass. Phil. S. edit. Jen. pag. 322.* per propheticum loquendi morem *ad cultum N. T. & gentium ad Ecclesiam vocationem* respici docet, nimis a literali expositione deflectit. Certe *Heb. 7, 12.* non dicitur sublatum ex orbe *Sacerdotium, sed translatum* in Ecclesiam Christi, & *Apostolus c. 13, 10.* ait: *Habemus altare, de quo edere potestatem non habent, qui tabernaculo deserviunt.* Hoc iuge sacrificium est, *Dan. 8, 11. & 12.* praefiguratum sacrificio Melchisedech *Gen. 14, 18.*, neque Christo, quod

quod sacerdos sit in aeternum secundum ordinem Melchisedech Psal. 101, 4. & Heb. 7, 1., convenit, nisi ratione sacrificii Eucharistici, quod in coena instituit, & indies per Sacerdotes ministros suos offert.

IV.

Prisci Ecclesiae Patres hoc oraculum ita intellexerunt.

Veritatem hanc diserte elucidat S. Ire. lib. 4. c. 32. edit. Le Preux, ubi pag. 261. addit. *Novi Testamenti novam docuit oblationem, quam Ecclesia ab Apostolis accipiens in universo mundo offert Deo...* Nicol. Gallasius in annot. in Iren. pag. 393. frustra adnititur h. loc. de מנחה ad mystica detorquere; nam cit. S. P. expressam mentionem de corpore & sanguine praemisit. Conf. simul S. Just. dial. cum Tryph. edit. commel. pag. 269. S. Chryf. Hom. in Psal. 95. Tom. I. edit. Antv. S. Aug. de civ. Lib. 18. c. 35. ejusdem edit. Theodoret. in c. 1. Mala. Euf. lib. 1. demonstr. Ev. c. 10. edit. Bas. . . Teste Joann. Sleidano Comm. de Rel. edit. an. 1555. lib. 1. pag. nobis 3. Lutherus Sylvestro Prieriae perscripsit: *Quod verbo Dei consentaneum sit, amplectendum, ac praeter eam doctrinam, quae sit a Prophetis vel Apostolis relicta, non esse recipiendam aliam, quamlibet etiam sit speciosa: qui proxime ad illam accesserint, Scriptores admittendos, de caeteris vero*

vero faciendum esse iudicium. Nonne Catholica nostra sententia Ss. literis apprimè conformis est & consentanea, atque Patres tam docti & antiqui luculentis suffragiis ad illam accedunt. Tandem quoties *Ecclesia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis; Tim. 3, 15.* de ea non fecit iudicium?

§. IV.

HISTORIA BIBLICA DE
ABRAHAM.

EX V. TESTAMENTO.

1. In S. Historia Abrahamitica (quam utriusque foederis paginae exhibent) nihil superfluum, inutile nihil, licet alia aliis graviora sint & pretiosiora.
2. An natus sit anno Thare 70, five 130., teste *S. Hier. in qq. Heb.* indissolubilis nascitur quaestio: quid prae cunctis hic sit verisimile, explicamus.
3. Promissa (Spiritualis) benedictio *Gen. 12, 3. & 22, 18.* in Christo Jesu eventum tulit.
4. A Melchisedech, qui in typum Eucharistiae obtulit, benedictionem recepit, & *dedit ei decimas ex omnibus* vere tales.
5. Circumcisionem haud didicit in Aegypto.
6. Praeceptum, Isaac immolandi, Deo non repugnat, nec *Gen. 22, 2.* mendacium

cium involvit: Illud divinum esse, Abraham perspicue potuit scire, illudque debuit adimplere.

7. Dum Abraham Sarai uxorem duxit — hanc sororem suam penes Pharaonem & Abimelech dixit — munera ingentia detulit — ad Agar ancillam, desiderio feminis, ingressus est — illam aliquando cum Ismael ejecit — se a Lot sejunxit — cum Abimelech & Phicol foedus inivit — Filios Cethurae cum donis ad Arabiam incolendam transmisit, multa de typo, de dispensata (si ita res se habet) polygamia, de saeculi Patriarchalis infantia & reliquis difficultatibus, adversus novos Manichaeos dilucidanda sunt. Omnia tamen Patrum gesta prorsus excusari, vix poterunt.

EX N. TESTAMENTO.

1. Antequam Abraham fieret, Christus jam extitit, scil. filius Dei, dum praeludens Incarnationi sub forma humana se conspicuum praebuit.

2. Abraham hunc diem Christi vidit & gravifus est. *Gen. 18.*

3. Non, qui semen Abrahae, omnes filii sunt: *id est, non qui filii carnis, hi filii Dei Rom. 9, 8. sed qui filii promissionis.* Perperam ergo Judaei se cum foedere antiquo repudiari non posse, & ad sese omnes & solos regnum Messiae pertinere gloriantur.

4. Potens est Deus de lapidibus istis (ad ripam Jordanis) suscitare filios Abrahæ. Res significata divinæ omnipotentiae non est impossibilis *Conf. Luc. 19, 40.* In figurato loquendi genere re ipsa suscitavit Deus semen Abrahæ ex lapidibus, cum gentes efferas, & cautibus similes suffecit in locum Judæorum, ut essent veri Abrahæ filii, & promissionum hæredes, *gentes*, inquam, quæ lapides & simulacra colunt, ideoque in Script. lapidibus comparantur *Conf. Psal. Heb. 115, 8.*

5. Abrahæ filii Abrahæ opera faciunt; alias nec genus, nec fides, nec sanctitas Abrahæ quidquam prodest. *Conf. Isa. 63, 16.*

6. Zachæus eoquod & ipse fit filius Abrahæ; indicat Dominus, alios adhuc esse filios Abrahæ, qui ex lumbis ejus non prodierunt... Doctrina de filiis Abrahæ quanti fuerit olim momenti in theologia Judaica, paraeneses S. Joann. B. & controversiæ S. Pauli declarant.

7. Mortuus est Lazarus & portabatur in sinum Abrahæ. Phrasis hebraica (a Talmudistis adoptata) desumpta est a puerulis in gremio parentum suaviter quiescentibus *Conf. S. Chryj. Hom. de divite tom. 2. edit. Antv. pag. 527.* five ab antiquo more conviviorum *Conf. Matth. 8, 11.* & significat portum quietis & salutis,

ad

ad quem credentium Pater post vitae hujus procellas appulit: ex quo patet Lazari summus honor, qui in illa felicitatis justorum regione Abrahae proximus dicitur, cujus eximiam fidem & invictam in perferendis aerumnis constantiam in se expressit.

8. Ait Abraham: si Moysen & Prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent. Patet duplici exemplo: veri *Lazari* redivivi, quem nihilominus Judaei volebant interficere, & *Christi* ipsius, cujus anastasin Moses & Prophetae praedicaverunt, cui tamen non crediderunt; certe animus indomitis affectibus abreptus nulla re potest retineri, & sciens & vivus perit.

EX TALMUD.

Si Bibliomachi contra divinae Scripturae depositum hodie summa acie dirigant, quidquid in profanis, apocryphis, ethnicis legunt voluminibus; quidni liceat, pariter ejusmodi citare libros, qui aut revelatam veritatem confirmant, aut sese ipsos refutant, dum sacram historiam tractare audent.

1. Judaei Abraham a Chaldaeis in fornacem ardentem conjectum, & miraculo liberatum putant: favent huic opinioni *Vulg. 2. Esd. 9, 7. & S. Hier. tradt. hebr. in Gen.*, nata autem est ex ambiguitate *voc. מאור*

2. Judaei S. hanc historiam nimis interpolant, lepida, falsa, Abrahae sanctitati adversa narrant. e. g. quomodo in schola Sem adolescens legem scriptam & oralem servavit — Idola Thare in taberna comminuerit Juvenis — quod docuerit metempsychosin, & concubinarum suarum filios magiam — Librum Jezira &c. & preces matutinas concinnarit — Cur Deus ante circumcisionem illi chaldaice locutus — Quod camelus ejus idola fugitarit — Quomodo Patrem & nonnullos alios ex inferno redemerit, & nunc ejusdem foribus affidens circumcisos omnes vindicet — quod spondam, juxta aliam RR. lectionem, fellam ex uno dente Og, qui Eliezer confecerit — quod urbem ferream, collucentibus margaritis, Cethurae filiis excitarit.

3. Cum recentiores Judaeos tot fabellarum tandem pudeat, Majores suos excusaturi, omnia in allegorias transformant; Cum vero Talmudici Scriptores ipsi portentosa sua commenta haec ad literam intellexerint, & ita explicari cupiant, causa patrocini non bona pejor erit.

4. Quinimo miseri Verpi *Mischnam* & *Gemaram* textui Biblico non modo conferunt, sed etiam praeferre non dubitant.

EX ALCORANO.

1. *Sur. Familia Amran* dicit impostor Prophe-
ta: *Certe Deus elegit & familiam* **وال ابراهيم**
Abrahae; sed multa hic falsissima statim admiscet
ex ignorantia & nequitia.

2. *Sur. Mulieres Deum loquentem inducit:*
Inspiravimus Noe & Prophetis, postea **بعد**
واوحينا الى ابراهيم واسماعيل *inspiravimus, vel*
apparuimus Abraham & Ismael: ergo fatetur re-
velationem veram jam fuisse ante *Coranum*; imo
Ss. Script. libros a Christianis haberi ac legi disse-
rit in *Suris: Vacca, Jona, Mensa*. Adhaec fidei
professionem commendat *sur. familia Amran, dic:*
credimus in Deum, & quod traditum est nobis
وما انزل على ابراهيم
est ad Abraham; fingit enim Sacros libros huic
Patriarchae, multisque aliis esse impertitos. *Mos-*
lemi quidem *Abrahae* decem traditos esse, delirant.

3. *Sur. Prophetae* commentum Rabbinicum pro-
ponit de *Abraham* cum gente sua contra idola
digladiantem. Eandem fabulam & cramben reco-
quit *sur. Ordinatrices*, ubi exposita *Abrahae* pro-
batione & obedientia pro *Isaac* substituit falso
اسماعيل *Ismael.*

4. *Abraham & Ismael* delubrum Meccanum ex-
struxisse mentitur, & *Abraham* a se in tertio coe-
lo visum esse, quando ope jumenti *Alborach* in
coelum ad Deum usque ascendit --- Mentitur *Ab-*
raham fuisse Moslemum ex secta sua Mahumetica,
& Satanam ab illo in itinere ad holocaustum esse
lapidatum --- taedet referre, quae pergit menti-
ri de S. Patriarcha, *suris: Conjurati & Hegr.*

5. In hoc libro ridiculae prostant epigraphae,
vix unquam *suris* in argumento convenientes, non
secus, ac si ethnicus subscripsisset Jovis simulacro:
Mercurio sacrum. Omnia volumina a capite ad

calcem armis, foeminis, praedis, caedibus, fabulis, nugis, mendaciis, superstitionibus referata sunt: pauca ex Christianorum libris sublata, sani aliquid piique redolent.

EX GENTILIBUS.

1. Berofus, Hecataeus Abderita, *conf. Joseph. Antiq. lib. I. c. 8. pag. 16. edit. Franc.*. Artapanus, Eupolemus, Melo, Alexander Polyhistor, *conf. Eus. lib. 9. praep. Ev. edit. Bas. c. 4. Abraham* celebrant, ac astrologiae aliarumque scientiarum apud sacerdotes Aegyptios moderatorem & characterum Hebr. inventorem praedicant --- Antiqui gentium Scriptores etsi S. Historiam interpolent, ejusque lacinias fabulis suis immisceant, longe tamen aequiores tanti Viri arbitri sunt, quam moderni Bibliorum Aristarchi & Marciones.

2. Regnum *Abrahae* Damascenum, quod Nicol. Dam. *apud Jos. cit. loc.* erexit, caret fundamento.

3. Alexander Sev., *teste Lamprid. in Sev.*, ex Hebraeorum ac Christianorum relatione cognitam *Abrahae* gloriam admiratus, Patriarcham inter lares suos accensuit.

SUB PRAESIDIO

P. SERAPHINI HIPPLER,
S. SCRIPT. LECT.

RESPONDEBUNT

P. ANGELUS KALB,
ET

P. AMADEUS BAUCH,
IN CONVENTU MARIANO PROPE FULD. ORD. FF. MIN.
STRICT. OBS. RECOLL. PROV. THUR. S. ELISABETH,
SS. LITERARUM AUDITORES.

Anno MDCCLXXX die

Fuldae, typis J. J. Stahel, Typog. & Bibl. Aulac & Univ.

Index
Diss. principaliorum

1.) Oththun Theses.

2.) Hensen De cultu Is.

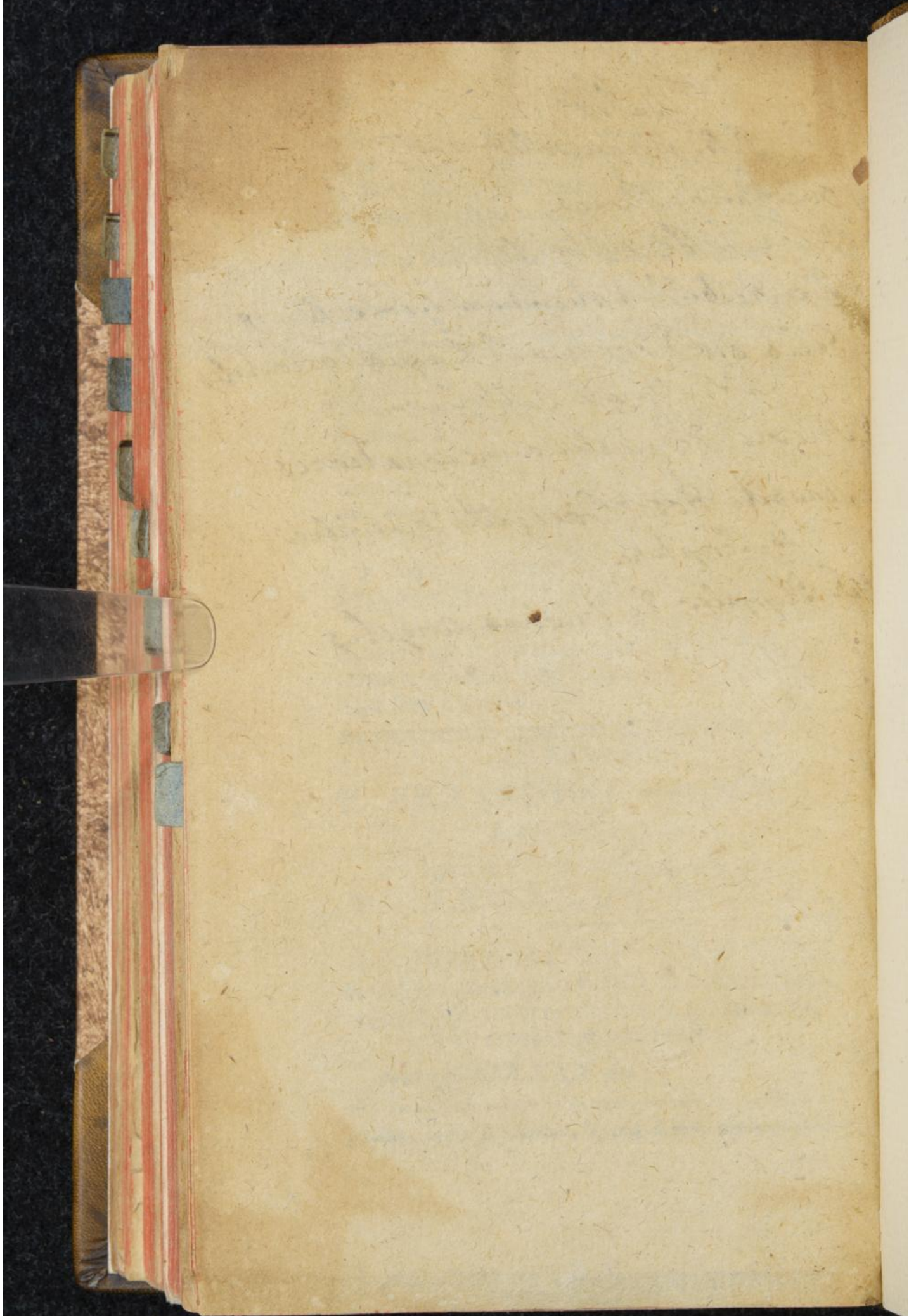
6.) De Preibelt, Die wirtl. Mittheilung von Asose im 1. Buche Mosis III. 15. -

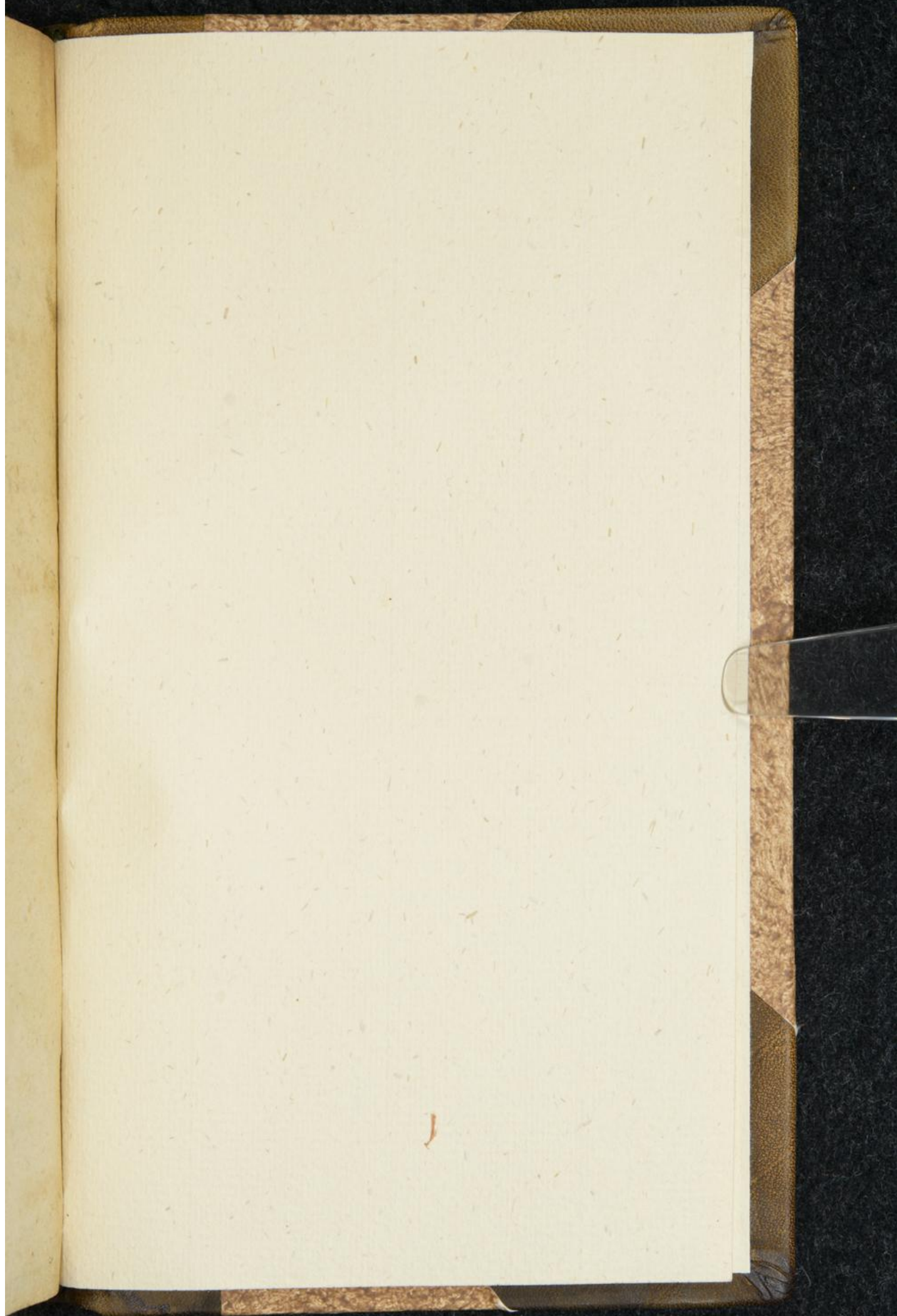
7.) Pico quid conferant lingua orientales
in Systemate Catholico omni

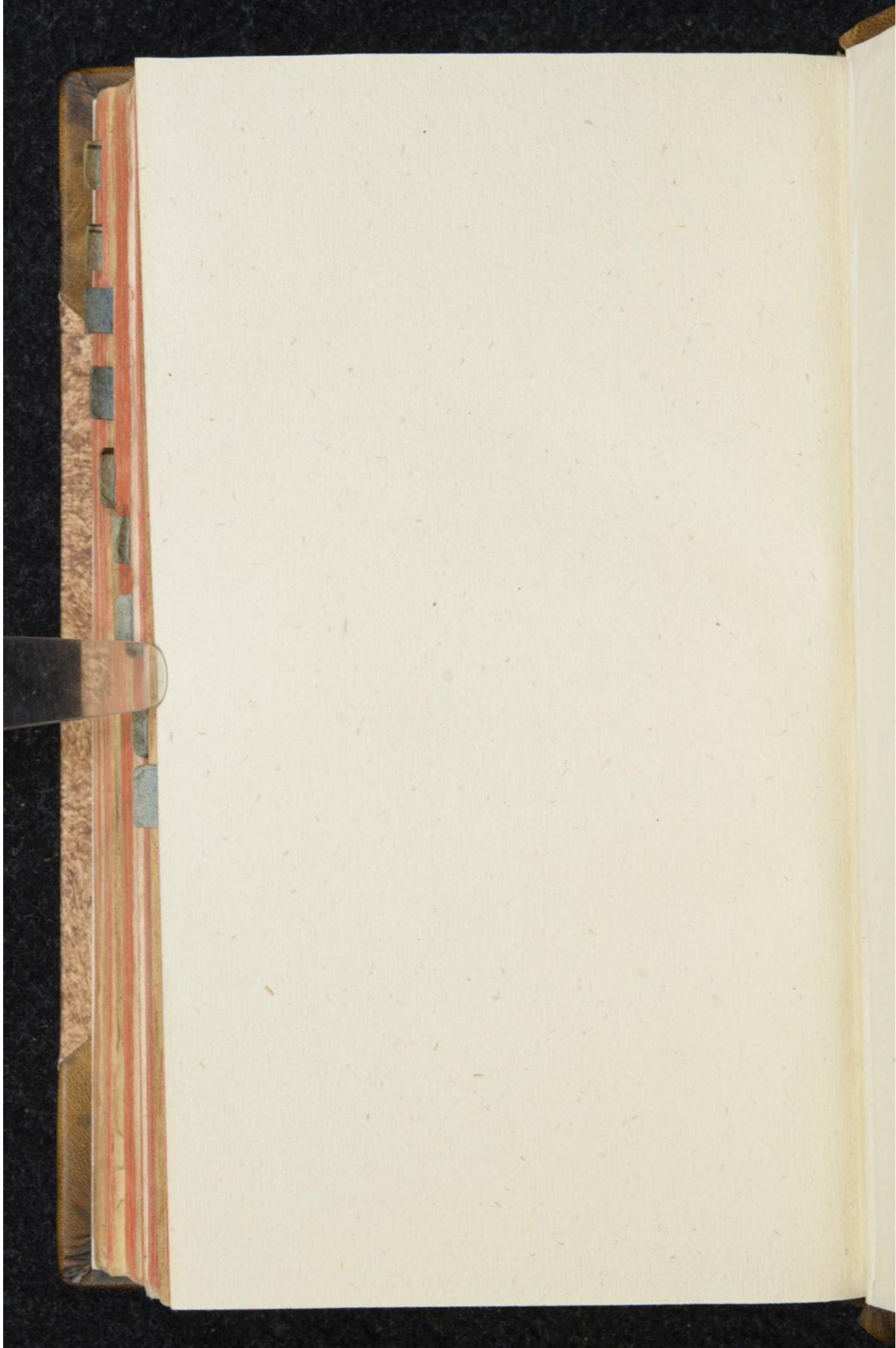
8.) Alexii De mysterio incarnationis

9.) Anastha Rosa Praecognita generalis
Is. Scriptura

10.) S. Nippeler De duobus angelis

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27

A	1	2	3	4	5	6	M	8	9	10	11	12	13	14	15	B	17	18	19
		R	G	B			W	G	K		C	Y	M						

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

